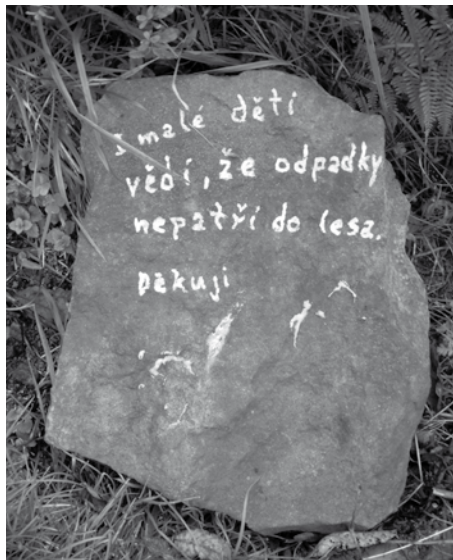

Prevence - její možnosti

Odpady produkujeme prakticky denně, každý den máme i příležitost vytvořit jich méně. Začít lze i těmi nejmenšími věcmi. V naší hlavě. V našem vědomí. V běžném životě. Mnoho malých činů má stejný význam jako hrdinské skutky. I malé činy dokážou vyřešit každý problém, pokud je provází velká láska.

Zásady, které Vám mohou pomoci:

- 1.** Kupujte jen to, co potřebujete. Každá věc, která nás obklopuje, váže naši pozornost, vyžaduje naši péči (čas). Zkuste se nad touto radou zamyslet. Odpovězte si na otázku, čeho jste ochotni se zbavit, co Vám převážně bere jen čas, zabírá prostor.
- 2.** Važte si svého názoru (sama sebe). Nepodléhejte tlakům okolí, obzvláště ne reklamě. Před nákupem si udělejte seznam věcí, které potřebujete. To je cesta, jak se vyhnout nákupu zbytečností. Díky tomu, že jsme každý jiný, jen každý sám může říci, co mu vyhovuje a co ne.
- 3.** Kupujte místní sezónní produkty. Ovoce a zelenina je nejlepší konzumovat čerstvé (čerstvě sklizené, utržené). Podpoříte své zdraví a navíc ušetříte energii (za skladování, chlazení, dopravu a nadměrné balení).
- 4.** Kupujte kvalitní výrobky. Protože je těžké poznat, který výrobek je lepší a který horší svým dopadem na životní prostředí, byl vyvinut systém ekoznaček, kterými Vám nezávislá agentura garantuje, že výrobek má příznivější dopad na životní prostředí než obdobné výrobky na trhu.
- 5.** Minimalizujte množství obalů při nákupu. Používejte vlastní nákupní tašku, opakovaně lze užívat i sáčky. Zmenšit množství odpadu můžete nákupem koncentrátů. I větší balení je z hlediska odpadu výhodnější. Ovšem jen tehdy, nepovede-li to k plýtvání. Výroba obalu totiž většinou vyžaduje mnohem méně energie než výroba vlastního zboží.
- 6.** Dávejte přednost obalům, které se dobře recyklují (z plastů je to PET, HDPE). Vyhněte se PVC.
- 7.** Třídte odpady. Až 80 % domovních odpadů lze recyklovat. Zatím to umíme asi u jedné čtvrtiny.
- 8.** Kompostujte. Vraťte půdě látky, které dala rostlinám pro jejich růst. Kompostováním můžete uzavřít koloběh těchto látek. I půda je neobnovitelný zdroj.

Ekologické sdružení Arnika

Posláním sdružení Arnika je zlepšení stavu životního prostředí, jeho obrana před znečišťováním, ochrana a obnova přírodních hodnot na území ČR, a to i v evropském kontextu.

Kontakt:

Sdružení Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel/fax: 222 781 471, 222 782 808, GSM: 774 406 825
e-mail: arnika@arnika.org, www.arnika.org

Vytištěno na recyklovaném papíře.

Tento leták byl vytištěn s finančním příspěvím Hlavního města Prahy v rámci projektu „Předcházej a recykluj“.

Předcházej a recykluj

Třídění, recyklace a kompostování v Praze

V letech 2007 a 2008 si nechal Magistrát hlavního města Praha dělat rozbor smíšeného netříděného odpadu z domácností s cílem zjistit, jaké je jeho složení a jak se mění jeho skladba oproti minulosti.

Rozbory se prováděly v různých lokalitách, ve čtvero ročních obdobích. Oproti minulosti (rozboru z roku 1994) významně narostlo množství bioodpadu, plastů a spalitelných odpadů (dřevo, korek, guma). Pokleslo hlavně množství papíru (asi na polovinu). Při průměrné roční produkci smíšeného odpadu 200 kg na 1 obyvatele rozbor ukázal, že můžeme ještě vytrdit asi 25 kg papíru, 27 kg plastů, 15 kg skla a 54 kg bioodpadu. Dohromady lze ročně ještě využít až 140 kg surovin na jednu osobu.

Proč se věnovat prevenci vzniku odpadů, kompostování a recyklaci.

Protože je lepší produkci odpadů snižovat než řešit problém, co s nimi. Protože prevence vzniku odpadů vede k úsporám surovin, energie i ke snížení emisí škodlivin, a to v celém řetězci produkce a spotřeby (během těžby surovin, výroby, distribuce, recyklace i likvidace odpadů).

Pokud už odpad vznikne, potom je nejlepší cestou vytrdit použitelný materiál a recyklovat ho. Opět tím šetříme zdroje i energii (například výroba hliníku z bauxitu je až 20krát energeticky náročnější než jeho recyklace, využít lze až 80 % surovin, které dnes končí v popelnicích).

Netříděný zbytkový odpad lze energeticky využít ve spalovnách, zde ale dochází ke ztrátě surovin a zisk energie je proti recyklaci nižší. Skládání představuje ztrátu surovin i energie.

Takto popsaná hierarchie je součástí nové evropské rámcové směrnice o odpadech. Každý stát jí musí zohlednit ve své legislativě, přihlídnout ovšem lze k reálným možnostem jednotlivých zemí.

Je prevence a recyklace skutečně důležitá?

Ano. Různé indikátory naznačují, že je to důležité. Náš průmysl využívá jen málo obnovitelných zdrojů (cca. 16 %), jeho energetická náročnost je vysoká. Česká republika patří mezi státy s vysokou produkcí skleníkových plynů na 1 obyvatele. Na význam prevence ukázaly i problémy s odbytem sběrového papíru a plastů koncem roku 2008.

Kuchyňský a zahradní odpad

mají největší podíl na celkové hmotnosti odpadů. Kompostovat lze zbytky ovoce a zeleniny, čajové pytlíky, kávovou sedlinu, skořápky z vajec, listí, trávu atd. Čím pestřejší je výchozí směs, tím lepší je konečný produkt. Nejlepší je kompostovat doma na zahradě. Cestou je i sběr bioodpadu

a jeho zpracování v kompostárně. V letech 2004 až 2006 probíhal pilotní projekt svozu v Praze-Chabrech. Projektu se zúčastnilo 800 rodin. Na jednoho obyvatele se sebralo asi 100 kg bioodpadu. Od té doby se sběr rozšiřuje po celé Praze (více na www.biosance.cz).

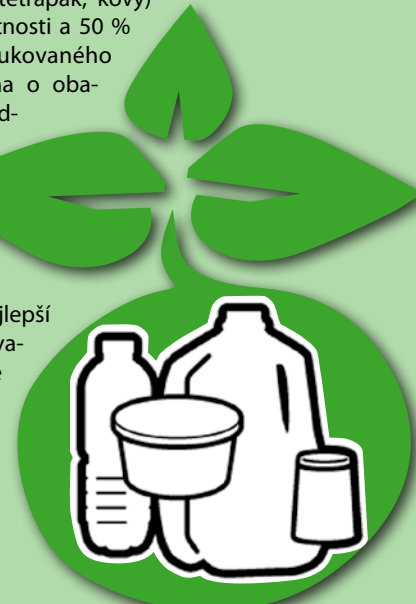
Papír zabírá druhý největší díl v produkci našich odpadů. Jeho spotřeba na osobu dlouhodobě roste (za posledních 12 let vzrostla dvojnásobně na 150 kg v roce 2008).

Výroba papíru je energeticky poměrně náročná, recyklací lze ušetřit asi 30 až 60 % původně vložené energie. Nejjednodušší cestou, jak pomoci recyklaci, je třídít papír a nakupovat recyklované výrobky. Samolepkou na schránce můžete snížit produkci odpadu až o 20 kg na jeden byt (více na odpady.arnika.org).

Obaly tvoří další významnou složku našich odpadů. Jejich význam roste s tím, jak stoupá množství na trh uváděných nevrátných obalů. Celkově obaly (papír, sklo, plasty, tetrapak, kovy)

zaujmají asi 30 % hmotnosti a 50 % objemu námi vyprodukovaného odpadu. Přijetím zákona o obalech a stanovení odpovědnosti firem za jejich využití je hnací silou rozvoje třídění v ČR po roce 2001.

Z pohledu ochrany životního prostředí je nejlepší obaly používat opakovaně. Platí to pro vratné láhve, nákupní tašky, různé sáčky. Pomocí můžete i výběrem typu obalu. Dobře recyklovat lze papír, sklo, z plastů PET a HDPE.

Díky charitativnímu projektu Potex (www.potex.cz) můžete na mnoha místech Prahy odvézt do speciálních kontejnerů starší oblečení, domácí textil, boty či hračky. Materiál je využíván pro charitativní projekty, psí útulky atd.